

تمرین اول آیات ۱۶ تا ۵۵ سوره‌ی قمر و آیات ۱ تا ۱۶ سوره‌ی الرحمن را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلْمَحٌ بِالبَصَرِ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكَنَا
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِّرٍ ۝ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلَوْهُ فِي
الزُّبُرِ ۝ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّتٍ وَنَهَرٍ ۝ فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ ۝

سُورَةُ الرَّحْمَنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ۝ عَلَّمَ الْقُرْءَانَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالتَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدُانِ ۝ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
اَلَا تَطْغُوا فِي الْمِيزَانِ ۝ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلأَنَامِ
فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
وَالرَّيْحَانُ ۝ فِي أَيِّ إِلَاءٍ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ خَلَقَ
الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَارِ ۝ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝ فِي أَيِّ إِلَاءٍ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

تمرین اول قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.
دقت کنید در هنگام وقف، حرکات **ـِ** و **ـِـِ** در آخر کلمات خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۲۹ مُلَك

۱- قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ

بگو او (خدا) بخشنده است.

۲۹ قفره

۲- هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

او کسی است که آفرید برای شما همه‌ی آنچه در زمین است.

۱۲ تَحْل

۳- وَسَخَرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

و در خدمت شما قرار داد شب و روز و خورشید و ماه را

۷۱ ص

۴- إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ

هنگامی که گفت پروردگارت به فرشتگان که من آفریننده‌ی بشری هستم از گل

دانش آموزان عزیز! تمرین های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و دانسته‌های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول با دقت در کار در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

پروردگار

بخشنده

۱- الرَّحْمَنُ :

پروردگار

خدای بخشندۀ

۲- رَبُّ :

آفریننده

آفرید

۳- خَلَقَ :

آفریننده

آفرید

۴- خالِقٌ :

شب و روز

روز و شب

۵- اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ :

و ماه و خورشید

و خورشید و ماه

۶- وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ :

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

طه ۹۰

۱- وَ إِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ
وَ قَطْعًا ... شما ... است.

رعد ۱۶

۲- قُلِ اللَّهُ خالقُ كُلِّ شَيْءٍ
بگو ... ... هر چیز است.

آنیاء ۲۳

۳- وَ هُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ
واو (خدا) کسی است که ... و ... و ... را.

جلسه‌ی سوم

خواندن از روی قرآن کامل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانشآموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانشآموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

۷

۸

۹

ادامه‌ی مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس

الرَّحْمَنُ عَلَمَ الْقُرْءَانَ
خدا بخشندۀ، قرآن را به ما یاد داد.

سوره‌ی الرحمن، آیه‌های ۱ و ۲

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

انس با قرآن در خانه

تمرين اول آيات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آيات درس را با نوار تمرين کرده و هنگام شنیدن قرائت آيات درس به چگونگی وقف در آخر آيات دقت کنید.

*کنزُ العمال، ج ۱۵، ص ۳۹۲

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و در آخر هر سطر وقف کنید.

۱۰۲
انعام

۱- خالِقُ كُلٍّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ

۳
نوح

۲- أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأطِيعُونِ

۱۳
حجرات

۳- إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

۷۰
اسراء

۴- وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنَىٰ إِادَمَ وَ حَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

تمرین سوم

در عبارات تمرین بالا، حرکت قبل از حروف ناخوانان را به ساکن یا تشدید بعد از آنها، با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۷ تا ۴۰ سوره‌ی الزَّحْمَن را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

رَبُّ الْمَشْرِقِينَ وَرَبُّ الْمَغْرِبِينَ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 مَرْجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ إِلَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا الْوَلُوْلُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
 إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارُ الْمُنْشَأُتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ
 فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٤﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانِ ﴿٢٥﴾ وَيَبْقَى
 وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأنٍ ﴿٢٨﴾
 فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٩﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيْهَا الْثَّقَلَانِ
 فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ يَمْعَشُرَ الْجِنُّ وَالْإِنْسِ
 إِنْ أَسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا
 لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٢﴾ فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُواظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرُانِ ﴿٣٤﴾ فَبِأَيِّ
 إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرَدَةً
 كَالْدِهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ
 عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسُ وَلَا جَانٌ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

جلسه‌ی اول

آیات ۱۸۸ تا ۱۹۵ سوره‌ی آعراف را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

تمرین اول

قُلْ لَا أَمِلُكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شاءَ اللَّهُ وَلَوْكُنْتُ
 أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَا سَكَرَّتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِي السُّوءُ إِنَّا
 إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا
 تَغَشَّهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا آتَقْلَتْ
 دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ أَتَيْتَنَا صَلِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ
 فَلَمَّا آتَاهُمَا صَلِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا
 فَتَعْلَمَ اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝ أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا
 وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۝ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا آنفُسُهُمْ
 يَنْصُرُونَ ۝ وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ
 عَلَيْكُمْ أَدَعْوَتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلَيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ أَلَّهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ
 يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبَصِّرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ عِذَانٌ
 يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ ادْعُوا شُرَكَاءَ كُمْ شُمْ كَيْدُونِ فَلَا تُنْظِرُونِ ۝

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.
دقت کنید در هنگام وقف، حرکات آخر -ه و -ه (واو و الف کوچک) خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۱- وَ جَاهِدُوا فِي اللّٰهِ حَقًّا جِهادٍ

و تلاش و جهاد کنید در راه خدا آن چنان که حق تلاش و جهاد است.

۲- قَالَ يَا قَوْمَ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلٰهٖ غَيْرُهُ و

گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را، نیست برای شما هیچ خدایی جزا.

۳- لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ

تا پاداش دهد به کسانی که ایمان آوردهند و کارهای خوب انجام دادند، از لطف و رحمتش

آعراف ۵۹

روم ۴۵

تمرين اول با دقت در ترجمه‌ی آيات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- جاهِدوا : عبادت کند جهاد کند

۲- اُبَدُدوا : عبادت کند جهاد کند

۳- ءامِنوا : ایمان آوردن انجام دادند

۴- عَمِلُوا : ایمان آوردن انجام دادند

۵- صَالِحَاتٍ : کار خوب کارهای خوب

تمرين دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمْ
بقره ۲۱ ای ... ... تان را

۲- وَ جَاهِدوا بِأَمْوَالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
توبه ۴۱ و ... با ... تان و جان‌هایتان در راه

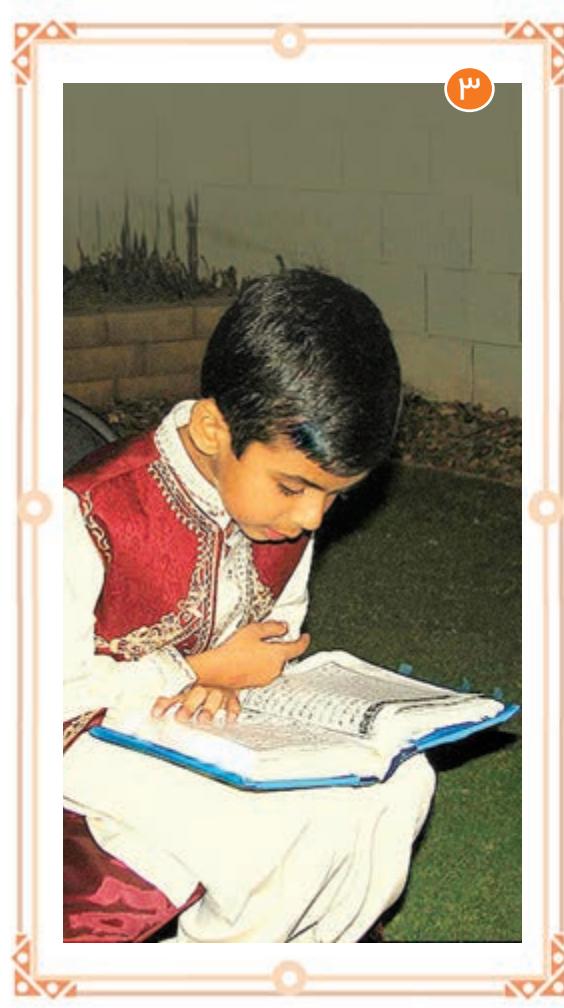
۳- وَ بَشِّرِ الَّذِينَ ءامَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
بقره ۲۱ و بشارت ده کسانی را که ... و ... که برای آن‌ها بهشت‌هایی است.

خواندن از روی قرآن کامل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانشآموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانشآموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای هندوستان ① و پاکستان ② و ③

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْءَانُ
هُنَّا كَمِّيْ که قرآن خوانده می شود،

فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا
به آن گوش دهید و ساكت باشید؛

لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ
تا لطف و رحمت خدا شامل شما شود.

سوره‌ی اعراف، آیه‌ی ۴۰

چو قرآن بخوانند دیگر خوش به آیات قرآن فرا دار گوش

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

انس با قرآن در خانه

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* جامع أحاديث الشيعة، ج ۱۵، ص ۷

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکاتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شوند، خط بکشید.

۲۶
إِسْرَاءٌ

۱- وَءَاتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَ

۶۱
أَنْعَامٌ

۲- وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ

۴۰
حِجَّةٌ

۳- وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَ

۲۵۵
بَقْرَهُ

۴- مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ وَإِلَّا بِإِذْنِهِ

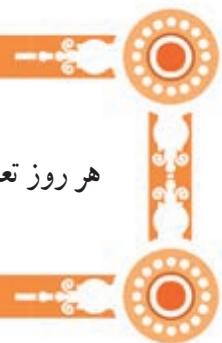
تمرین سوم

آن‌ها، با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۹۶ تا ۲۰۶ سوره‌ی **أَعْرَاف** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

ولیی

إِنَّ وَلِيِّهِ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّ الصَّلِحِينَ
 وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ
 وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ^{١٦٧} وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ
 لَا يَسْمَعُونَ وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبِصِّرُونَ^{١٦٨} خُذْ
 الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ^{١٦٩} وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ
 مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ^{١٧٠} إِنَّ
 الَّذِينَ اتَّقُوا إِذَا مَسَّهُمْ طَيْفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
 فَإِذَا هُمْ مُبَصِّرُونَ^{١٧١} وَإِخْوَانُهُمْ يَمْدُودُهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
 لَا يُقْصِرُونَ^{١٧٢} وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِإِيَّاهُ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا
 قُلْ إِنَّمَا أَتَتْكُمْ مَا يَوْحَى إِلَيَّ مِنْ رَبِّيٍّ هَذَا بَصَائِرُ مِنْ
 رَبِّكُمْ وَهُدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ^{١٧٣} وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْءَانُ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتوا لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ^{١٧٤} وَاذْكُرْ رَبَّكَ
 فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهَرِ مِنَ القَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 وَالْأَصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ^{١٧٥} إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكِبُونَ عَنِ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدونَ^{١٧٦}